

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 458/2021
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Стељића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Младеновцу К. бр. 651/17 од 13.11.2019. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 155/20 од 29.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 22.04.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Стељића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Младеновцу К. бр. 651/17 од 13.11.2019. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 155/20 од 29.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу К. бр. 651/17 од 13.11.2019. године, окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ, изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 8 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године не изврши ново кривично дело и осуђен на новчану казну у износу од 20.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, стим што уколико се новчана казна не буде могла наплатити ни принудним путем, иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне утврдити један дан казне затвора. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 бр. 155/20 од 29.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Младеновцу К. бр. 651/17 од 13.11.2019. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Стељић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ у вези члана 30. и 33. КЗ (евентуално да оптужбу одбије услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења) или исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у смислу одредби члана 488. став 1. ЗКП доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је у смислу одредбе члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Стељића, је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да је, окривљени АА коме је оптужним предлогом од 31.10.2017. године стављено на терет кривично дело превара у осигурању из члана 208а став 1. КЗ, након тога, од измена кривичног законодавства дана 01.03.2018. године до уређења оптужног предлога КТО број 71/18 од 07.09.2018. године, био оптужен за кривично дело које не постоји, из ког разлога је првостепени суд требао да одбаци оптужни предлог, јер нико не може бити оптужен за кривично дело које не постоји.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Кривично дело превара у осигурању из члана 208а став 1. КЗ прописано је изменама и допунама Кривичног законика ("Службени гласник РС" 72/2009 који се примењује од 03.09.2009. године). Законом о изменама и допунама Кривичног законика ("Службени гласник РС" 94/2016 од 24.11.2016. године), који ступио на снагу дана 01.03.2018. године, члан 208а КЗ је брисан. Кривично дело превара у осигурању је дефинисано одредбом члана 223а тог Закона, али је опис тог кривичног дела различит од описа кривичног дела превара у осигурању из члана 208а претходног КЗ.

Из списка предмета произилази, да је оптужним предлогом Основног јавног тужиоца у Младеновцу Кт. бр. 2808/13-14 од 31.10.2017. године, окривљеном АА

стављено на терет извршење кривичног дела превара у осигурању из члана 208а став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ. Актом Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТО број 71/18 од 07.09.2018. године, извршена је измена оптужног предлога и правне квалификације, те је окривљеном АА стављено на терет извршење кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ.

Сходно одредби члана 409. ЗКП, надлежни јавни тужилац је овлашћен да оптужбу измени током главног претреса, ако оцени да изведени докази указују на чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужном акту, па се сходно изнетом, оптужни акт у току главног претреса може изменити и окривљеном ставити на терет и друго кривично дело у односу на оно за које је првобитно био оптужен, што је овлашћени јавни тужилац у конкретном случају и учинио и извршио преквалификацију кривичног дела које је окривљеном стављено на терет првобитним актом на кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ.

Одредбом члана 1. КЗ прописано је да никоме не може бити изречена казна или друга кривична санкција за дело које, пре него што је учињено, законом није било одређено као кривично дело, нити му се може изрећи казна или друга кривична санкција која законом није била прописана пре него што је кривично дело учињено.

Имајући у виду напред наведено, као и да је време извршења кривичног дела, које се окривљеном ставља на терет означен датум 09.11.2012. године, значи време када је кривичним законодавством било прописано кривично дело превара у осигурању из члана 208а КЗ, као и чињеницу да је изменом оптужног акта Основног јавног тужиоца у Младеновцу од 07.09.2018. године, окривљеном стављено на терет да је извршио кривично дело превара из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ, за које је побијаним правноснажним пресудама и оглашен кривим, а које кривично дело је, како у време извршења дела и измене оптужног акта, тако и у време пресуђења било прописано кривичним законодавством, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводима да је наступила апсолутна застарелост вођења кривичног поступка, из разлога што је АА био прво оптужен оптужним актом ОЈТ у Младеновцу Кт. бр. 2808/13-14 од 31.10.2017. године, да је као саизвршилац починио кривично дело превара у осигурању из члана 208а став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, а да је због промене Кривичног законика кривично дело превара у осигурању из члана 208а став 1. КЗ важило до 01.03.2018. године, а од 01.03.2018. године важи члан 223а под истим називом „превара у осигурању“. У члану 223а став 1. прописано је да се за наведено кривично дело учинилац може казнити затвором од 3 месеца до 3 године. Сходно изнетом, по ставу одбране протеком 6 година од дана извршења кривичног дела, односно дана 09.11.2018. године наступила је апсолутна застарелост кривичног гођења.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Бранилац окривљеног на сопственој правној квалификацији кривичног дела заснива став да је, у конкретном случају, наступила застарелост кривичног гоњења окривљеног.

Наиме, супротно наводима захтева, окривљеном АА је измењеним актом овлашћеног тужиоца стављено на терет извршење кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ. Ова измена је извршена пре него што би за кривично дело превара у осигурању из члана 208а, које му је првобитно стављено на терет, наступила застарелост кривичног гоњења. Имајући у виду време извршења предметног кривичног дела из члана 208. став 1. КЗ, за које је окривљени правноснажно и оглашен кривим - 09.11.2012. године и казну прописану за исто – казна затвора од 6 месеци до 5 година и новчана казна, то би апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног наступила протеклом дана 09.11.2022. године, у смислу одредби члана 103. став 1. тачка 5) и члана 104. тачка 6) КЗ, дакле, после доношења другостепене пресуде Вишег суда у Београду Кж1 бр. 155/20 од 29.09.2020. године, чијим доношењем је овај кривични поступак правноснажно окончан.

Сходно изнетом, правноснажне пресуде које се побијају поднетим захтевом за заштиту законитости нису донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер у тренутку доношења другостепене пресуде у поступку по жалби (29.09.2020. године) није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног за кривично дело из превара из члана 208. став 1. КЗ за које је правноснажно оглашен кривим.

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, бранилац окривљеног наводи је окривљени АА оглашен кривим за покушај кривичног дела превара из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ иако је у току поступка против окривљеног доказано да се ради о свршеном кривичном делу.

Због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП подношење овог ванредног правног лека, дозвољено је окривљеном преко браниоца, међутим када се има у виду да је окривљени АА правноснажном пресудом оглашен кривим због кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 1. у вези члана 30. и 33. КЗ, а не за свршено кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ, то би у овом смислу испитивање правноснажне пресуде било на штету окривљеног. С обзиром на то да бранилац није овлашћен да предузима радње (па и да подноси захтев за заштиту законитости) на штету окривљеног у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, то Врховни касациони суд ове наводе захтева није даље разматрао.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Радмила Драгичевић Дичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић